29 023 Voorzienings- en leveringszekerheid energie

36 933 Noodpakket energie, mobiliteit en economie

Nr. 748 Brief van de minister van Klimaat en Groene Groei

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 oktober 2026

Tijdens het commissiedebat “Energie voor huishoudens” op 24 september heb ik toegezegd aan het lid Jumelet (CDA) om schriftelijk in te gaan op diverse beleidsopties om de energierekening voor huishoudens te verlagen. Dit is in opvolging van het eerste deel van de beantwoording[1] van de motie van de leden Jumelet en Van den Berg over een analyse van de cumulatieve effecten van klimaat- en energiemaatregelen op de energierekening.[2] Met deze brief geef ik mede namens de staatssecretaris van Financiën invulling aan deze toezegging en aan het eerste deel van de motie van het lid Oosterhout om voor de behandeling van het Belastingplan 2027 in de Kamer een inventarisatie te sturen van mogelijke maatregelen om energierekening voor huishoudens per 2027 (structureel) te verlagen.[3]
Voor ik informatie geef over de mogelijke maatregelen, sta ik stil bij de meest recente marktontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor de hoogte van de energierekening voor huishoudens.

Huidige stand van zaken energiemarkt
De prijzen voor gas en elektriciteit stijgen als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen. Hoewel de marktprijzen sinds begin maart flinke schommelingen vertonen, is de trend dat sinds deze zomer de prijzen voor gas op de groothandelsmarkt flink omhoog gegaan zijn.

Als gevolg hiervan liggen de consumententarieven voor gas en elektriciteit voor nieuw 1-jarig vast contract op ongeveer 1,70 euro per m3 en 0,31 euro per kWh.[4] Een huishouden met een CV-ketel en een gemiddeld verbruik dat vandaag een nieuw contract afsluit, is daardoor bij ongewijzigd verbruik bijna 60 euro per maand duurder uit dan een huishouden dat op 1 maart een nieuw contract heeft afgesloten.[5] Tegelijkertijd hebben de meeste Nederlandse huishoudens nog een lopend vast contract. Veel van hen worden daarom nog niet geconfronteerd met nieuwe tarieven. Gemiddeld betaalt een Nederlands huishouden met een CV-ketel daardoor op dit moment ongeveer dan 7 tot 8 euro[6] meer op maandbasis, dan voor het uitbreken van het conflict. Uit de beschikbare cijfers van de sector blijkt dat in de periode sinds maart 2026 zowel het saldo van openstaande betalingsachterstanden als het aantal verzonden aanmaningen stabiel is gebleven. Dit bevestigt dat het een tijd duurt voordat hogere prijzen doorwerken in een hogere rekening en vervolgens tot achterstanden bij het betalen daarvan. Anderzijds toont dit het belang aan om vinger aan de pols te blijven houden, ook wanneer de prijzen weer dalen.

---

[1] Kamerstukken II 2026/27, 29 023, nr. 728.
[2] Kamerstukken II 2026/27 29 023, nr. 704.
[3] Kamerstukken II 2026/27, 36 947, nr. 36.
[4] Aanbod bij diverse prijsvergelijkers op maandag 5 oktober 2026.
[5] Op basis van verbruik: TNO 2026, Prognose energierekening en gemiddelde tarieven nieuwe aangeboden contracten bij meerdere prijsvergelijkers: 1.135 m3 * 1,70 vs. 1,24 + 2,709 kWh * 0,31 vs. 0,24.
[6] CBS: Gemiddelde leveringstarieven voor consumenten.

Dit voorjaar heeft het Kabinet een brede verkenning[7] uitgevoerd naar maatregelen die genomen kunnen worden om de economische gevolgen van het conflict voor burgers te beperken. In bijlage 1 van deze brief heb ik de tabel "inventarisatie instrumentarium energieschok" nogmaals bijgevoegd, met de kanttekening dat informatie over o.a. de invoeringstermijn en budgettaire impact niet geactualiseerd is. Deze informatie is dus niet opnieuw bijgewerkt.[8] De inventarisatie betreft een groslijst aan maatregelen aangeleverd door de verschillende departementen. Ik zal daarom hieronder aangeven welke maatregelen uit de bijgevoegde tabel, specifiek invloed hebben op de energierekening bij mensen thuis, conform mijn toezegging. Hierbij vind ik het goed om mee te geven dat als onderdeel van deze brede inventarisatie, destijds door de Kamer verzocht, ook maatregelen zijn opgenomen die onuitvoerbaar, ongewenst en/of ongericht zijn. Daarbij zijn de genoemde bedragen in de tabel in veel gevallen eerste inschattingen om een indicatie te geven van het benodigde budget.

- Koopkracht:
  10. Openstellen Noodfonds Energie,
  11. Herintroduceren gemeentelijke energietoeslag (ET),
  14. Verlagen/differentiëren huurprijzen energielabels corporaties.
- Energierekening:
  19. Verlagen energiebelasting elektriciteit schijf 1 en 2,
  20. Verlagen energiebelasting aardgas schijf 1 en 2,
  21. Verlaging btw op energie van 21% naar 9%,
  22. Verhogen belastingvermindering energiebelasting,
  23. Niet invoeren heffing leveringszekerheid,
  24. Instellen Prijsplafond Energie,
  25. Sociaal tarief.
- Caribisch Nederland:
  42. Verhogen jaarlijks totaalbedrag per huishouden voor de energietoelage,
  43. Uitbreiden doelgroep energietoelage tot X% boven sociaal minimum,
  44. Verder verlagen van variabele elektratarieven of vastrechtkosten.
- Gebouwde omgeving:
  1. Aanvullen Nationaal Warmtefonds,
  2. Isolatieversneller,
  3. Verhoging ISDE,
  4. Aanvullen SVVE,
  5. Isolatiesubsidie voor woningcorporatie,
  7. Verhogen SPUK Aanpak energiearmoede voor energiecoaches en –fixers,
  8. Energiehuis Nationale ondersteuning,
  9. Additionele middelen NPLV,
  10. Normering en stimulering warmtepomp/energielabel verhuurder/eigenaar,
  11. Normering energielabel eigenaar danwel verhuurder,
  12. Impuls warmtenetten.
- Energiesysteem:
  14. Versnellen van verduurzamingsmaatregelen op Sint-Eustatius en Saba.

Het kabinet heeft in het voorjaar de keuze gemaakt voor een evenwichtig pakket aan gerichte maatregelen om de gestegen kosten voor huishoudens en bedrijven op te vangen en de omschakeling naar duurzame energie te bevorderen. Deze

---

[7] Kamerstukken II 2025/26, 36 933, nr. 1.
[8] In de fiscale sleuteltabel (Fiscale sleuteltabel 2027 | Rijksoverheid.nl) zijn actuele inschattingen voor fiscale maatregelen te vinden.

maatregelen zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze brief. Dit betreft een geactualiseerde versie van het stuk zoals dat op 22 mei jl. met Uw Kamer gedeeld is.[9]

Bij de overweging om extra maatregelen te treffen om de energierekening voor huishoudens te verlichten, vindt het kabinet het belangrijk om te wegen hoe middelen zo doelmatig mogelijk kunnen worden besteed.

De gestegen marktprijzen raken niet ieder huishouden even hard. Dit komt in de eerste plaats door verschillen in inkomen, draagkracht en samenstelling van een huishouden. Daarnaast verschillen huishoudens in welk energiecontract, type woning en type verwarmingsinstallatie zij hebben. Al deze componenten samen bepalen uiteindelijk of de energierekening betaalbaar is voor huishoudens.

1. Door de verschillen in contractvorm worden huishoudens anders geraakt door de prijsstijging. Op 1 augustus had 54% van de huishoudens een vast contract.[10] Zij zijn beschermd tegen prijsstijgingen tot het moment dat het contract afloopt. Bij huishoudens met een variabel en dynamisch contract zijn de gestegen marktprijzen al wel doorberekend in de tarieven. Hier staat tegenover dat zij in periodes met een lagere prijs sneller voordeel hebben van de navenante daling.
2. Huishoudens verschillen in huishoudsamenstelling en het energieverbruik door woningkenmerken. Op dit moment zijn er 1,5 miljoen huishoudens met geen tot weinig gasverbruik,[11] omdat zij verwarmen door een hybride of volledig elektrische warmtepomp. Daarom worden zij relatief minder of niet geraakt door de huidige stijging van de gasprijzen. Generieke compensatie zou ook bij deze huishoudens terecht komen.
3. Diverse publicaties[12] tonen aan dat de energiequote, waarmee de betaalbaarheid van energie wordt uitgedrukt, voor een grote groep huishoudens nog altijd relatief gunstig is. Ondanks de stijgende energieprijzen is de energierekening voor hen nog steeds betaalbaar. Maar er zijn belangrijke verschillen: De groep van circa 500.000 huishoudens in energiearmoede en de groep van circa 1 miljoen huishoudens die risico loopt om in energiearmoede te belanden, is een substantieel hoger deel van het inkomen kwijt aan energie. Samen zijn dit ongeveer 1,5 miljoen huishoudens. Een deel van de huishoudens in deze groep leeft in ‘verborgen energiearmoede’, zij zetten de verwarming uit om op energiekosten te besparen, maar zijn daarom ook moeilijker te bereiken bij compensatie voor hun energieverbruik. Bovendien ishet belangrijk om mee te wegen of een huishouden zelf beschiktover de middelen om verduurzamen en of dat iemand deze middelen niet heeft en/of afhankelijk zijn van een verhuurder.

Bovenstaande factoren laten het belang zien van een gerichte aanpak. Op die manier komen middelen terecht bij de groepen die dit het hardst nodig hebben.

Bereik van de gerichte extra energiemaatregelen genomen in het voorjaar

---

[9] Kamerstukken II 2025/26, 36933, nr. 38.
[10] ACM, ‘Monitor Consumentenmarkt Energie’, Monitor Consumentenmarkt Energie.
[11] TNO 2026, ‘Prognose energierekening huishoudens 2026 – 2031’ Open overheid.
[12] TNO 2026, ‘Prognose energierekening huishoudens 2026 – 2031’ Open overheid en TNO 2026, ‘Energiearmoede in Nederland 2019-2025’ TNO-2026-17315.pdf.

In beantwoording van de schriftelijke vragen op de suppletoire begroting 2026 van KGG heb ik een overzicht gedeeld van de (voorlopige) resultaten en het bereik van een aantal in het voorjaar aangekondigde extra maatregelen die invloed hebben op het energieverbruik of de hoogte van de energierekening. Conform mijn toezegging aan het lid Vermeer (BBB) deel ik hierbij nogmaals deze gegevens:

- Het Warmtefonds heeft 22.090 leningen in totaal verstrekt in 2026. Dat is 6.000 meer dan in dezelfde periode in 2025. Gemiddeld genomen wordt er na de inzet van de maatregelen 31% op het energieverbruik in de woning bespaard.[13]
- Voor ‘Energiefixers’ is € 80 mln gereserveerd voor 2026 en 2027. Aanvullend is er € 15 mln beschikbaar gesteld voor de NPLV-gebieden. Samen kan dit ruim 350.000 veelal kwetsbare huishoudens ondersteunen bij het besparen op hun verbruik. € 55 mln hiervan is beschikt via de SPUK Aanpak Energiearmoede en € 40 mln is in 2027 gereserveerd voor cofinanciering voor het onderdeel Energiehuis-Energiehulp van het Sociaal Klimaatplan.
- Met de € 25 mln extra SVVE-budget kunnen naar verwachting bijna 10.000 woningen die vallen binnen een VVE extra verduurzaamd worden. Het gaat gemiddeld om 2.600 euro per aanvraag.
- Met de inzet van € 193 mln in het Noodfonds Energie zullen naar verwachting 500.000 huishoudens met een laag inkomen en een hoge energierekening worden ondersteund. Het Noodfonds Energie zal begin 2027 openen.
- Met de uitbreiding van energietoelage in Caribisch Nederland kunnen huishoudens met een inkomen tot 130% van de armoedegrens extra worden ondersteund om voor de gevolgen van de stijgende energieprijzen te compenseren. Volgens de meest recente gegevens van het CBS (jaar 2024) vallen ruim vierduizend huishoudens in deze groep.

De minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer

[13] Nationaal Warmtefonds, ‘Jaarverslag 2025’, Warmtefonds jaarverslagen - Warmtefonds.